Dnro 076/62/2016

Eugen Koev 22.8.2016

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntönne 30.6.2016/Dnro VM071:00/2016

Luonnos HE laiksi perintö- ja lahjaverolain ja tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

Lausunnon pääkohdat

- Akava pitää perintö- ja lahjaveron keventämistä siten, että verorasitus kevenisi erityisesti yritysten ja maatilojen sukupolvenvaihdosten yhteydessä, kannatettavana.
- Akava **vastustaa** perittävän kuoleman johdosta maksettavan vakuutuskorvauksen ja siihen verrattavan taloudellisen tuen osittaisen verovapauden poistamista.
- **Erityisen huonona** pidämme sitä, että säännös koskisi säästöhenkivakuutusten lisäksi myös puhtaita riskihenkivakuutuksia, mukaan lukien ryhmähenkivakuutukset, jotka useimmiten perustuvat työehtosopimuksiin.

Esityksen keskeinen sisältö:

Perintö- ja lahjaverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotusta kevennettäisiin veroasteikkojen kaikissa portaissa. Kevennykset painotettaisiin siten, että yritysten ja maatilojen sukupolvenvaihdokset helpottuisivat.

Lisäksi perintö- ja lahjaverolakia muutettaisiin niin, että perittävän kuoleman johdosta maksettavan vakuutuskorvauksen ja siihen verrattavan taloudellisen tuen osittainen verovapaus poistettaisiin.

Perintöveroasteikkojen muutokset vähentäisivät verotuloja vuositasolla noin 40 miljoonalla eurolla ja lahjaveroasteikkojen muutokset vähentäisivät verokertymää runsaalla 20 miljoonalla eurolla. Verovapaiden vakuutuskorvausten osittaisen verovapauden lakkaaminen lisäisi verotuloja ehdotetuilla veroasteikoilla noin 20 miljoonalla eurolla. Näin esityksen toteuttaminen kaikilta osin vähentäisi verotuloja nettomääräisesti yhteensä runsaalla 40 miljoonalla eurolla vuodessa

Akavan kanta:

Akava pitää perintö- ja lahjaveron keventämistä siten, että verorasitus kevenisi erityisesti yritysten ja maatilojen sukupolvenvaihdosten yhteydessä, kannatettavana.

Akava **vastustaa** perittävän kuoleman johdosta maksettavan vakuutuskorvauksen ja siihen verrattavan taloudellisen tuen osittaisen verovapauden poistamista. Erityisen huonona pidämme sitä, että säännös koskisi säästöhenkivakuutusten lisäksi myös puhtaita riskihenkivakuutuksia mukaan lukien ryhmähenkivakuutukset, jotka useimmiten perustuvat työehtosopimuksiin.

Tähän asti henkivakuutuksen perusteella saadut alle 35 000 euron suuruiset korvaukset ovat olleet laissa määritellyille lähiomaisille verovapaita. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaukset ovat olleet saajilleen verovapaita, sillä niiden perusteella maksetut korvaukset ovat tyypillisesti 4 500–16 000 euron välissä, eivätkä ne korkeimmillaankaan nouse yli 35 000 euron.

VATT:n tutkimuksen mukaan (VATT-keskustelualoitteita 424) suomalaisten kotitalouksien turvavaje on merkittävä, keskimäärin 126 000 euroa. Turvavajeella tarkoitetaan sitä rahasummaa, joka puolison kuoleman vuoksi menetetään saamatta jääneinä palkkatuloina ja jota henkivakuutuskorvaukset eivät riitä peittämään. Ongelma korostuu tilanteissa, joissa perheellä on asuntolainaa.

Tätä taustaa vasten veronkiristys ei missään nimessä kohenna suomalaisten kotitalouksien asemaa. Esityksessä todetaan virheellisesti, että henkivakuutusten perusteella kuoleman tapauksessa maksettujen korvausten osittaiselle verovapaudelle ei ole sosiaalisia perusteita ja viitataan perhe-eläkkeiden verokohteluun. Perhe-eläkettä verotetaan normaalisti ansiotulona. Vertailu on ongelmallinen, sillä perhe-eläkkeillä turvataan normaalia, jatkuvaa toimeentuloa, kun taas henkivakuutuksen perusteella saatu korvaus on tyypillisesti kertaluonteinen suoritus, jonka turvin edesmenneen perhe pystyy järjestämään äkillisesti muuttunutta taloudellista tilannettaan. Tyypillistä lienee, että vakuutuskorvaus käytetään lyhentämään perheen asunnosta otettu asuntolainaa, jonka mitoitukseen ovat vaikuttaneet kuolleen perheenjäsenen tulot. Yleisemminkin ottaen Akava pitää vääränä politiikan suuntana sitä, että verokannustimet omaehtoiseen varautumiseen taloudellisiin riskeihin poistetaan.

Kuoleman johdosta maksettavien vakuutuskorvausten verohuojennuksen poistamista perustellaan myös eri sijoitusmuotojen neutraalisuudella. Tämä on esityksen asiayhteyden ja sen vaikutusten näkökulmasta täysin toisarvoinen argumentti, joka on ylipäätänsä relevantti ainoastaan säästöhenkivakuutusten kohdalla.

Edellä sanotun lisäksi kuoleman johdosta maksettavien vakuutuskorvausten verohuojennuksen poisto kasvattaisi verotuloja korkeintaan 20 miljoonaa euroa, joten sen merkitys julkisen talouden kannalta on hyvin rajallinen eikä siitä luopuminen estä esitettyjä perintö- ja lahjaverokevennyksiä.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja